

Razgovor s franjevcem, književnikom i novinarom fra Miljenkom Stojićem

www.hkv.hr/razgovori/25234-razgovor-s-fra-miljenkom-stojicem-podmukli-napad-na-branitelje-posavine-i-na-europske-vrijednosti.html

Razgovor s fra Miljenkom Stojićem: Podmukli napad na branitelje Posavine i na europske vrijednosti

[View Comments](#)

Poštovani fra Miljenko, nedavno je objavljena Vaša nova zbirka pjesama »Stopu po stopu«. Koje teme prevladavaju u Vašem pjesništvu?

Od samoga početka, a bilo je to negdje 1974., nastojao sam da u mome književnom radu prevladava čovjekoljublje, bogoljublje i domoljublje. Tada to nisam znao izraziti, ali sam slijedio svoj nutarnji osjećaj temeljen na stavu okoline osjećajući da je u pravu. I što sam više rastao u to sam se sve više i više uvjeravao.

Uostalom, drukčije i nema smisla kročiti ovom zemljom. Možemo moguće izbaciti bogoljublje ako zbog nečega ne možemo jednostavno shvatiti da postoji taj Bog. Međutim, činimo li dobro, jesmo li zaista pravi ljudi otvorit će nam se jednoga dana i ta vrata te ćemo prihvatiti taj put.

Moram ovdje spomenuti da se rečenoga pridržavam i u drugim oblicima svoga života kao što su franjevaštvo i novinarstvo. Drukčije zaista nema smisla. Tragične su podvale da smo samo jedinke na ovoj zemlji, da nam je dopušteno sve ono što nije zakonom zabranjeno. Ako to prihvatimo, svode nas zapravo na stvar za dužu ili kraću uporabu. Poslije toga nas odbacuju kao nekorisne. Pa tko voli neka izvoli.

Vicepostulator ste postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subraće«. Do koje točke je došao postupak beatifikacije širokobrijeških mučenika?

I nadalje prikupljamo svjedočanstva i dokumente glede naše pobijene braće. Taman kad nam

se učini da smo pri Vicepostulaturalz rada Vicepostulature izrasla su povjerenstva po našim općinama za obilježavanje i uređivanje grobišta iz Drugog svjetskog rata i poraća, a iz svega toga opet Odjel HNS-a za drugi svjetski i Domovinski rat. Znali smo da nam država u tome ne će pomoći pa smo se sami ustrojili, naravno po zakonu. kraju, otvori se novo polje. Nije mi žao, zahvalan sam Bogu za to. Znači da nas prati u ovome poslu i pokazuje nam put. Na taj način uspjeli smo doći do svjedoka i do dokumenata o kojima jednostavno nismo imali pojma. Nedavno sam tako pronašao jednu svjedokinju u Zagrebu preko SAD-a i Mostara. Njezino svjedočanstvo je takvo da je vrlo velika vjerojatnost kako će određenom našem ubijenom franjevcu pomoći da ga Crkva jednoga dana proglasi mučenikom. Do sada nismo za njega imali ništa kvalitetno glede mučeništva, jer je zaglavio negdje na Križnom putu, najvjerojatnije kod Maribora.

Inače u stalnoj smo trci s vremenom. Svjedoka iz prve ruke sve je manje jer bolest i starost odnose svoje. Žao nam je samo da se neki boje posvjedočiti ono što znaju. Ima i takvih koji su u svemu sudjelovali na nečastan način i danas nemaju snage pokajati se te tako očišćena obraza doći do Boga. Neka im bude milostiv, što drugo.

Ulazeći u problematiku ubojstva naših fratara, u problematiku povijesnih okolnosti u kojima se to dogodilo, ušli smo i u problematiku ubojstva nebrojenih članova puka Božjega. Ta zajedno su umirali i morali smo se i za njih pobrinuti. Iz rada Vicepostulature izrasla su povjerenstva po našim općinama za obilježavanje i uređivanje grobišta iz Drugog svjetskog rata i poraća, a iz svega toga opet Odjel HNS-a za drugi svjetski i Domovinski rat. Znali smo da nam država u tome ne će pomoći pa smo se sami ustrojili, naravno po zakonu.

Ovih dana pokopane su žrtve Hude jame u zajedničku grobnicu u Mariboru. Može li se, međutim, govoriti o stvarnome rasvjetljavanju jugokomunističkih zločina dok god najljepši trg u Zagrebu nosi Titovo ime, tj. ime arhitekta svih tih zločina?

Josip Broz Tito nedvojbeno je naredio ta ubojstva. Druga je stvar što određeni povjesničari u Hrvatskoj i određeni dio društva to jednostavno ne žele znati ni onda kada su ProšlostSve dok se, dakle, na istinit način ne suočimo s našom prošlošću ne ćemo imati rasterećenu sadašnjost i sretnu budućnost. U to spada ne samo promjena imena Trga Maršala Tita, nego i očišćenost naših medija, našega školstva, naše politike... Ne može se na totalitarizmu ništa graditi. To govore ne tamo neki zadržti desničari već međunarodna zajednica, između ostaloga u liku Europskog parlamenta. Im ne samo te žrtve pred nosom, nego i pisani tragovi njihovih ubojica. Tako je

prošle godine, na simpoziju Stopama pobijenih, ovdje na Širokom Brijegu naš mladi, ali vrlo obećavajući povjesničar Vladimir Šumanović svima nama pokazao i sve potanko razložio da u knjizi »Tito – Churchill. Strogo tajno«, izdanoj u Beogradu – Zagrebu 1981., jasno stoji kako je Josip Broz Tito naredio pokolj franjevaca u BiH i kako je Fitzroy Maclean upalio zeleno svjetlo za to. Dotični je o svemu pisao svojoj britanskoj vladi dan nakon jugokomunističkog pokolja na Širokom Brijegu, 8. veljače 1945.

Sve dok se, dakle, na istinit način ne suočimo s našom prošlošću ne ćemo imati rasterećenu sadašnjost i sretnu budućnost. U to spada ne samo promjena imena Trga Maršala Tita, nego i očišćenost naših medija, našega školstva, naše politike... Ne može se na totalitarizmu ništa graditi. To govore ne tamo neki zadrti desničari već međunarodna zajednica, između ostaloga u liku Europskog parlamenta. Nije slučajno da je 23. kolovoza proglašen Europskim danom sjećanja na žrtve totalitarizama: nacionalsocijalizma, fašizma i komunizma.

Mi smo s ove strane toga itekako svjesni pa između ostaloga gradimo na zaravni Bile, između Širokog Brijega i Mostara, Groblje mira. Tu će svoje počivalište pronaći sve naše žrtve razasute po raznoraznim škrapama, jarcima..., a oni koji ne znaju gdje je ubijen netko njihov i gdje su mu posmrtni ostatci imat će mjesto na koje će moći doći i zapaliti mu svijeću. Nadam se da će i hrvatska država konačno smoći snage pomoći velikom biskupu Mili Bogoviću da nešto takvo, nazvano Svehrvatski grob, izgradi na Udbini što on pokušava već više godina.

Hrvatsku javnost zbunjuje proces kanonizacije bl. Alojzija Stepinca u vidu uključivanja Srpske pravoslavne crkve (SPC) u taj proces. Kako Vi to komentirate?

Bez obzira što je ovo neuobičajen potez Svete Stolice, držim da oko svega trebamo prestati dizati previše prašine. Papa sve i da hoće ne može kotač kanonizacije vratiti unazad. Priznato je čudo po Stepinčevu zagovoru i tko je taj tko sada može Bogu reći, oprostite Bože, ali to ipak ne možemo uzeti kao čudo jer trenutno nije uputno...? Ne radi se ovdje, naime, o preispitivanju dokaza za Stepinčevu svetost, nego o podastiranju činjenica drugoj strani koja se svemu žestoko odupire i koja ima određenu važnost u promislima Svete Stolice glede budućnosti kršćanstva i njegova razvoja u svijetu.

Uostalom, papa sve i da hoće ne može kotač kanonizacije vratiti unazad. Priznato je čudo po Stepinčevu zagovoru i tko je taj tko sada može Bogu reći, oprostite Bože, ali to ipak ne možemo uzeti kao čudo jer trenutno nije uputno...?

Opet, čini mi se da bi drugoj strani bolje bilo da je mirovala i prihvatila činjenicu Stepinčeva

mučeništva nego što se opirala. Vidimo svakim danom kako se kao kula od karata ruše raznorazni mitovi građeni desetljećima jer ljudi su jednostavno zavrnuili rukave i odlučili razdvojiti žito od pljeve. Povijest će se očito drukčije pisati nego što bi neki to htjeli.

Prošlih tjedana dobili smo novu Vladu Andreja Plenkovića. Kako ocjenjujete njezine potencijale?

Svaku vladu, pa i ovu hrvatsku, treba gledati s općeg stajališta, a ne odvojeno. Čini mi se da uspijeva razumjeti Vlada

Znam da nas sve zbunjuju neki potezi sadašnje vlade. Poglavitito se to odnosi na ministarstvo kulture gdje je Nina Obuljen Koržinek zamijenila Zlatka Hasanbegovića. Sad je tako kako je. No, svi od Andreja Plenkovića trebamo tražiti da se i ona i svi drugi ministri moraju voditi načelima domoljublja. Tada ne će tetošiti razne »antife« na uštrb pravih hrvatskih vrijednosti i veličina, već

ćemo imati »igrače« koji igraju za svoju momčad, slobodnu državu Hrvatsku. Ne bude li tako, mora ih žurno mijenjati. trenutne geopolitičke silnice na ovim prostorima. Nismo, naime, samosvojni otok i ne možemo potpuno samostalno donositi sve svoje odluke. Dio smo Zapada, ma što god to značilo. Meni je u ovakvom govoru najdraža slika utakmice. Igrači smo na travnjaku, ali ne tako jaki, da bismo mogli upravljati igrom. Međutim, moramo se snaći u toj igri i postići svoje ciljeve. Molimo Boga da to trenutna naša vlada uspije. Naravno, osim molitvom pomozimo joj u tome i svojim zalaganjem. Tko nam brani da ne budemo podmitljivi, da se natječemo u uspješnosti, da budemo domoljubi, da... Pogriješno je biti puki gledatelj, moramo igrati i ne oponašati nekoga drugoga nego neprestano biti svoji surađujući sa svima s kim se može surađivati.

Znam da nas sve zbunjuju neki potezi sadašnje vlade. Poglavitito se to odnosi na ministarstvo kulture gdje je Nina Obuljen Koržinek zamijenila Zlatka Hasanbegovića. Sad je tako kako je. No, svi od Andreja Plenkovića trebamo tražiti da se i ona i svi drugi ministri moraju voditi načelima domoljublja. Tada ne će tetošiti razne »antife« na uštrb pravih hrvatskih vrijednosti i veličina, već ćemo imati »igrače« koji igraju za svoju momčad, slobodnu državu Hrvatsku. Ne bude li tako, mora ih žurno mijenjati.

Predsjednik Vlade za svoj prvi posjet odabrao je BiH. Koja su očekivanja Vas, Hrvata iz BiH, od nove Vlade?

Mi smo Hrvati iz BiH naučili da ni od koga ništa ne očekujemo, nazovimo to tako. Primjer

nam je i 1991. Nitko nam nije trebao slati poziv za oslobođenje Hrvatske, sami smo išli to učiniti jer smo prepoznali zov domovine. Stoga danas hrvatsku vladu, hrvatsku državu, samo molimo da se konačno počne brinuti sama za sebe. Valjda je prošlo vrijeme Stjepana Mesića i sličnih koji su se razbacivali velikim riječima i u isto vrijeme gazili i po državi Hrvatskoj i po Hrvatima u državi BiH provodeći politiku zakulisnih središta moći.

Sada je konačno došlo vrijeme da Hrvatska zrelo nastupi s ove strane granice. U NATO-u je, u EU, postaje čimbenik stabilnosti ne samo na jugoistočnom europskom ozemlju, već i u čitavoj Z. Europi. Nije slučajno pokrenuta inicijativa okomica Jadran – Baltik, ne gradi se slučajno LNG terminal na Krku, razgovara o Jadransko-jonskoj cesti... U svom tom mozaiku nedostaje još jedan šareni kamenčić, BiH. Da se ne bi raspao po tim svojim šarama, potrebna mu je mogućnost za zajednički život.

Ovo što sada imamo kao državni ustroj jednostavno to nije, već i ptice na grani o tome sve znaju. Stoga ne čudi da je i međunarodna zajednica zagrizla naum federalizacije BiH, što trenutno izgleda najbolje rješenje. Vidimo da je sadašnja hrvatska vlada tomu itekako otvorena. S druge strane otvorena je i prema raščišćavanju jugokomunističke prošlosti. Jasno i glasno izrekao je takve riječi predsjednik vlade Andrej Plenković na dan pokopa jugokomunističkih žrtava iz Hude jame. Budu li se on i vlada držali tih svojih riječi, pokrenut će se štošta i na ovim stranama. Ovamo, naime, čvršće nego u Hrvatskoj, još uvijek sadašnjost pokušavaju graditi na temelju jugokomunističkih namisli. Ali u tome nema kruha. Budućnost je samo u zapadnom okruženju kamo će, ako Bog da, jednoga dana stići cijela BiH. Naravno, obojenost tog zapadnog okruženja neko je drugo pitanje. Kao hrvatski državljani mi Hrvati smo već tamo i predstavljamo s ove strane granice najveći otok europskih građana izvan zajedničkih granica. Hrvatska država i EU to trebaju znati iskoristiti te pomoću Hrvata uvući BiH u svoje okrilje. Mi smo za to spremni.

Nažalost posljednjih se dana u BiH dogodio podmukao napad na Hrvate i na europske vrijednosti. Nasrnuli su na branitelje naše Posavine. Nastoje isprovocirati vlasti države Hrvatske da ne počinjnu ponovo surađivati s Hrvatima iz BiH, kako su najavili, i da ne podupiru BiH na putu prema Europskoj uniji jer je oni vide u nekom drugom okruženju. Kako iz svega proizlazi, i prošla SDP-ova vlast je do svega ovoga dovela jer je BiH davala dokumente HVO-a šakom i kapom, čak i bez međudržavnog sporazuma.

Vrijeme je da se konačno rušitelje države počne nazivati pravim imenom i na pravi način se prema njima odnositi, kao i da se to primijeni na graditelje hrvatske države. Dok se ne znadne tko je tko, ne će se moći daleko stići. Nadam se da su ovoga svjesne ne samo trenutne hrvatske vlasti, nego i oni koji hrvatsku državu podupiru iz raznoraznih razloga.

Davor Dijanović

Prilog je dio programskoga sadržaja "Događaji i stavovi", sufinanciranoga u dijelu sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.